

Presentació del llibre de *Poesia catalana completa* de Josep Sebastià Pons i recital poètic (Institut d'Estudis Catalans, 8 de novembre de 2022). — La sala Pere i Joan Coromines de l'Institut d'Estudis Catalans va acollir el vespre del 8 de novembre de 2022 un acte endarrerit, com tants altres, per les circumstàncies derivades de la pandèmia: la presentació del llibre *Poesia catalana completa* de Josep Sebastià Pons (2019) editat per Eusebi Ayensa. Després d'una introducció a l'acte per part de l'organitzador —el membre de la Secció Filològica de l'IEC August Bover—, Eusebi Ayensa com a curador de l'edició va oferir unes pinzellades sobre l'obra i la vida del poeta del Rosselló, que va reivindicar com a poeta català i en català, més enllà del seu espai local de la Catalunya del Nord. «Una passejada per la poesia de Josep Sebastià Pons» és el títol que es va triar per al recital ofert pels actors Carme Callol i Jaume Comas, contextualitzat per Eusebi Ayensa, i amb el qual es va cloure un acte sobri alhora que ben reeixit.

José Enrique GARGALLO GIL
Universitat de Barcelona
Institut d'Estudis Catalans

Seminari «Estandardització i variació lèxica» de la Secció Filològica (10 i 24 de novembre de 2022). — En el marc dels seminaris sectorials que organitza periòdicament la Comissió d'Estandardització de la Secció Filològica, els dies 10 i 24 de novembre de 2022 es va celebrar, de manera virtual, el seminari «Estandardització i variació lèxica». Si es té en compte que l'elaboració del nou diccionari normatiu ha d'ocupar un lloc central en les futures activitats de la Secció Filològica, no és estrany que aquesta Secció, per mitjà de la Comissió d'Estandardització, considerés convenient centrar l'anàlisi de la variació en l'estandardització en el camp del lèxic.

Tal com va indicar el coordinador del seminari, Miquel Àngel Pradilla, l'objectiu que es va plantejar inicialment va ser ordenar els diferents aspectes que regulen la variació del lèxic, entre els quals destaquen l'anàlisi del lloc que ocupa la variació lèxica en l'establiment de la norma i la manera com es pot gestionar l'aportació lèxica de les varietats geogràfiques no dominants.

Va ser, doncs, amb aquest propòsit que la Comissió d'Estandardització de la Secció Filològica va decidir dedicar la primera sessió del seminari a conèixer les experiències de gestió de la diversitat lèxica en contextos lingüístics similars al nostre —amb centres prescriptors diversos o processos d'estandardització no centrífugs—, concretament el cas de l'espanyol, del portuguès, del francès i del romanès.

L'obertura del seminari fou a càrrec de la presidenta de l'IEC, Teresa Cabré, la qual va recordar que en situacions de normalitat lingüística establir un estàndard comú és un procés que, en teoria, es produeix de manera natural, però que en situacions territorialment fragmentades, com la nostra, són necessàries mesures per a compensar la falta d'un espai comunicatiu comú. A més, va voler destacar el concepte d'estàndard que promou la institució que presideix, l'estàndard ampliat o induït, que eixampla la noció tradicional per aconseguir que els parlants de totes les varietats s'hi sentin identificats.

Tal com estava previst, la primera sessió va servir per a descobrir la gestió normativa i estandarditzadora de quatre tradicions idiomàtiques ben diverses. Així, Luis Fernando Lara, d'El Colegio de México, va mostrar una visió crítica de l'acció codificadora del cas de l'espanyol i va caracteritzar el món hispànic com a pluricèntric i multipolar (amb pols de difusió que no corresponen als centres nacionals). Des del Quebec, Nadine Vincent, de la Universitat de Sherbrooke, va posar sobre la taula les reivindicacions quebeques al voltant d'una llengua, com el francès, que s'ha caracteritzat per una homogeneïtat molt marcada. Al seu torn, Gilvan Muller de Oliveira, de la Universitat Federal de Santa Catarina, al Brasil, va dibuixar la situació de bicentrisme que afecta

el portuguès-brasilera i, a més, va centrar l'atenció en la situació demolingüística dels països africans lusòfons. Finalment, i a diferència dels altres contextos lingüístics analitzats, que tractaven de llengües hegemòniques i amb un gran nombre de parlants, Rodica Zafiu, de la Universitat de Bucarest, va explicar el cas del romanès, una llengua amb unes especificitats de codificació molt determinades.

Nicolau Dols, president de la Secció Filològica, es va encarregar de fer la cloenda de la primera sessió, i va aprofitar l'ocasió per destacar la importància de la línia de treball iniciada amb el seminari sobre el tractament de la variació en el camp lèxic, atesos els projectes presents i futurs de l'acadèmia de la llengua catalana.

La segona sessió del seminari, presidida en aquesta ocasió per Ramon Sistac, president de la Comissió d'Estandardització de la Secció Filològica, es va centrar a fer una valoració crítica dels continguts de la primera jornada. Els encarregats de dur-la a terme van ser Helena Hernández, d'«Español al día», de la Real Academia Española, que va analitzar el procés d'introducció de formes de les altres acadèmies de l'espanyol; Xavier Lamuela, de la Universitat de Girona, que va remarcar el criteri de composicionalitat del model normatiu i estandarditzador del català; Xoan Carlos Lagares, de la Universitat Federal Fluminense, del Brasil, que es va centrar en les característiques que Gilvan Muller de Oliveira havia exposat per al portuguès, i finalment Josep Martines, de la Comissió de Lexicografia de la Secció Filològica, que va assenyalar el tractament específic de la variació que es vol aplicar en el projecte del nou diccionari normatiu de l'IEC. Cal destacar que Martines va fer una magnífica comparativa de les diferents realitats que ens van oferir els ponents en la primera sessió.

En la cloenda de la segona sessió, Teresa Cabré, presidenta de l'IEC, va voler destacar la necessitat de conèixer com es veu externament la noció d'estàndard ampliat, o induït, que ha assumit la Secció Filològica, sobretot amb vista al nou diccionari normatiu. Per aquest motiu, es va celebrar que aquesta línia d'anàlisi pugui tenir continuïtat amb una pròxima sessió enfocada exclusivament al cas del català.

La bona acollida de les dues sessions —amb un nombre elevat d'inscrits—, la possibilitat de recuperar-ne el contingut —gràcies als enregistraments de les intervencions, als quals ja es pot accedir en el web de l'IEC—, i una valoració molt positiva del funcionament general del seminari fan preveure que la continuació de l'anàlisi iniciada aquest mes de novembre de 2022, tal com s'ha previst, pot tenir un gran interès metodològic i conceptual en el terreny de la variació lèxica del català.

Laia CASTANYER TEIXIDOR
Institut d'Estudis Catalans

30è Col·loqui Lingüístic de la Universitat de Barcelona (CLUB 30) (11 de novembre de 2022). — El passat divendres 11 de novembre del 2022 l'Aula Magna de l'edifici històric es va vestir de gala per celebrar la trentena edició del Col·loqui Lingüístic de la Universitat de Barcelona (CLUB), enguany amb el títol «Noves perspectives en lingüística catalana. Passat, present i futur», i organitzat per la secció de Lingüística Catalana del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la Universitat de Barcelona i el Grup d'Estudi de la Variació (GEV). Aprofitant l'avinentsa de l'efemèride, es va organitzar una jornada orientada a passar revista de la recerca feta al llarg d'aquests trenta anys, de la que s'està fent i de les perspectives de futur.

El col·loqui es va estructurar en quatre grans àmbits: història de la llengua i dialectologia, gramàtica i pragmàtica, fonologia i morfologia, i sociolingüística. Quatre taules rodones en què els especialistes convidats van abordar els temes que consideren més rellevants. El rector de la Uni-